Cyan Magenta Yellow Black

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Голос України

СЕРЕДА 14 січня 2004 року

№ 6 (3256)

ФОТОФАКТ

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Як відомо, шкільні канікули в Україні продовжено в середньому на тиждень через загрозу грипу. І то своєчасно: скажімо, на Рівненщині, як повідомляє наш власкор Олександра Юркова, грипують 4,2 тисячі осіб (38 відсотків до епідемічного порогу). Хворих було б більше, якби не вихідні та канікули: люди менше контактували між собою, і поширення грипу дещо пригальмувалося. Втім, школярів важко «пригальмувати», справжня зима кличе їх на вулицю, й отакі картинки по Україні нині аж ніяк не рідкість!

ОФІЦІЙНО

Брюссель і Лондон сподіваються, що наші прагнення не залишаться тільки прагненнями

Учора розпочався робочий візит Міністра закордонних справ України Костянтина Грищенка до Брюсселя. У столиці Бельгії, як повідомляє «ГУ» прес-служба МЗС України, він зустрінеться із своїм бельгійським колегою Луї Мішелем, генсеком НАТО Япом де Хоопом Схеффером, а також комісаром Європейської комісії з питань розширення Гюнтером Ферхойгеном. У контексті реалізації стратегічного курсу України на європейську та євроатлантичну інтеграцію у 2003 році наше МЗС приділятиме особливу увагу здійсненню предметного і продуктивного діалогу з ЄС та НАТО. Однією з форм цього діалогу буде подальший активний розвиток і поглиблення започаткованих торік робочих контактів міністра з високими представниками євроатлантичних структур.

А до Брюсселя Костянтин Грищенко прибув із Лондона, де напередодні відвідав британський парламент та зустрівся з головою Комітету в закордонних справах Палати громад Дональдом Андерсоном. К. Грищенко та Д. Андерсон також обмінялися думками з проблематики інтеграції України до ЄС та НАТО. Д. Андерсон висловив сподівання, що євроінтеграційні прагнення нашої держави будуть реалізовані шляхом продовження внутрішньодержавних реформ у тісній співпраці з ЄС.

Чутки перебільшені

Прес-служба Міністерства оборони спростувала чутки про те, що наші миротворці застосували для розгону демонстрантів в іракському місті Аль-Кут сльозоточивий газ і зброю. Цими днями в Аль-Куті відбуваються демонстрації мирного населення, учасники яких вимагають від влади працевлаштування і підвищення заробітної плати. Для контролю ситуації і для запобігання незаконним діям було залучено два взводи військової поліції і військовослужбовців двох механізованих підрозділів 5-ї окремої механізованої бригади, у тому числі і наших миротворців. Пресслужба також спростувала інформацію, що з'явилася у ЗМІ, про поранення двох українців. Справді, під час демонстрації невідомий з юрби кинув у бік іракських поліцейських ручну гранату, в результаті чого двох стражів порядку й одного цивільного було поранено. Але ніхто з українських миротворців не постраждав, **заявила прес-служба Міноборони.**

РАКУРС

Пуск метро відбудеться навіть за відсутності потягів

У Харкові зріє «ювілейний скандал». До святкування цьогорічного 350-ліття міста заплановано пуск двох нових станцій метро. Щоб зберегти існуючий інтервал між рухом електричок на продовженій так званій Олексіївській лінії, було вирішено закупити п'ять рухомих составів. Нові вагони замовили на російському заводі в Митищах. Повністю їх укомплектовувати передбачалося в Харкові. Така схема давала змогу знизити собівартість вагонів на вісім мільйонів гривень.

Але 15 нових російських вагонів, що мали прибути на початку січня до Харкова, так і залишилися в Підмосков'ї. На перевезення та оплату всіх митних зборів потрібно понад три мільйони гривень, яких у харківського метрополітену, як стверджує його керівництво, немає. І, якщо гроші не надійдуть найближчим часом, виконання харківського замовлення завод відкладе ще на півроку. Міністерство транспорту з обіцяних 50 мільйонів гривень перерахувало лише 11. Місцева влада недвозначно натякає на винуватця всіх лих, кажучи, що Міністерство транспорту торік ввело в експлуатацію нову будівлю міністерства, на що витрачено величезну суму, **повідомляє наш власний кореспондент Микола КОСИЙ.**

Повідомлення

Завтра, 15 січня, о 14-й годині по вул. Грушевського, 18/2 у парламентському Комітеті з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи розпочнуться слухання на тему «Альтернативні види палива — екологія, енергозабезпечення».

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

НЕ ДОМОВИЛИСЯ. ПЕРЕГОВОРИ ТРИВАЮТЬ

Через півтори години з часу запланованого початку засідання у сесійній залі з'явилися лідери деяких депутатських груп і фракцій, які провели вже внутрішньофракційні наради зі своїми політичними однодумцями. А потім депутати заходилися виймати із пристроїв для голосування свої картки. Отже, ранкове засідання «закрилося» не розпочавшись.

Проте згідно з розданим журналістам порядком денним до розгляду цього дня було призначено більш як 50 проектів законів і постанов ВР. З них майже два десятки урядових, а також три винесених на повторний розгляд з пропозиціями Президента.

(Закінчення на 2-й стор.).

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

У НОМЕР

Поруч з комп'ютером — іонізатор

Учені Донбаського гірничо-металургійного інституту розробили іонізатор повітря, який дає можливість компенсувати брак негативних іонів і тим самим створити сприятливе середовище для людини. Особливе значення цей прилад має для приміщень з комп'ютерною, офісною технікою і кондиціонерами. Як відомо, відсутність негативних іонів особливо шкідлива для молодого організму. Встановлений у навчальних закладах, організаціях і установах іонізатор повітря допоможе дотримувати необхідний санітарно-гігієнічний рівень, **передає наш власний кореспондент Алла АНТИПОВА.**

Небезпечна масовість

За перші десять днів року в Донецькій області виявлено 115 нових випадків ВІЛ-інфекції, **повідомили нашому власному кореспондентові Ліні КУЩ** в обласному центрі із профілактики та лікування СНІД. Загальна кількість носіїв вірусу — 19 тисяч 807 осіб. Медики стурбовані не тільки кількістю виявлених носіїв, а й тим, що ця кількість зростає за рахунок людей, які не належать до груп ризику. Найбільша група зареєстрованих цьогоріч ВІЛ-інфікованих — виявлені за так званими клінічними показниками (діагноз вдається встановити тільки коли людина звертається до лікарів зі скаргами на погане самопочуття). На другому місці за кількістю нових випадків — вагітні жінки, на третьому — ув'язнені в місцях позбавлення волі. І лише після них — ін'єкційні споживачі наркотиків.

Нові оселі для репатріантів

Торік 400 сімей репатріантів забезпечено житлом у рамках реалізації на півострові програми облаштування і соціально-культурного розвитку депортованих. За кошти державного і кримського бюджетів забезпечено чотирма квартирами 383 родини, в тому числі 148 — за рахунок викупу на вторинному ринку. Введено в експлуатацію 14,5 тис. кв. м житла для репатріантів, 18 будинків і квартир придбано за рахунок благодійних коштів Об'єднаних Арабських Еміратів, **повідомляє наш власний кореспондент Віктор ХОМЕНКО.**

Офіцери виходять на ярмарок

Ярмарок вакансій для колишніх військовослужбовців провів українсько-британський центр перепідготовки офіцерів запасу при Хмельницькому державному університеті. Організований завдяки фінансовій підтримці Великої Британії центр допомагає вчорашнім офіцерам здобути цивільні спеціальності. Його випускники опановували основи менеджменту, маркетингу, роботу з комп'ютерними системами. Завдяки перекваліфікації десятки колишніх військових уже змогли знайти роботу, **повідомляє наш власний кореспондент Ірина КОЗАК.**

■ Сьогодні в Івано-Франківську — День столиці України. На сцені обласного муздраматеатру цього разу столичне мистецтво репрезентуватиме Київський державний академічний музичний театр для дітей та юнацтва. 75 столичних артистів покажуть великий концерт, у якому солісти-вокалісти у супроводі симфонічного оркестру виконають арії з відомих опер, а артисти балету представлять нову програму «Штраусіана». Інтерес до цієї акції у місті надзвичайно великий. У попередні роки — Дні столиці в Івано-Франківську проводяться уже вп'яте — київські майстри мистецтв радували івано-франківців своєю майстерністю та одухотвореністю, **повідомляє наш власний кореспондент Дарина НАЗАРЧУК.**

■ Другий рік поспіль маленькі мешканці міст і районів, що входять до Селидівського виборчого округу № 57 (Донецька область), одержують від народного депутата України, члена фракції «Регіони України», голови спостережної ради благодійного фонду «Донбас-2000» Ігоря Шкірі як новорічний подарунок можливість відвідати головну ялинку країни. 200 обдарованих дітей — переможців предметних олімпіад і спортивних змагань, а також діти, позбавлені батьківської опіки, побували на зимових канікулах на президентській ялинці в палаці «Україна». Запам'яталися хлопчикам та дівчаткам і екскурсії історичними місцями древнього Києва, адже більшість дітей приїхали до столиці вперше. Додому юні гості поверталися з безліччю незабутніх вражень і солодкими подарунками від народного депутата, **повідомляє наш власний кореспондент Ліна КУЩ.**

Крок до журналістики

У Києві розпочала роботу Школа майбутнього журналіста, заснована Національною спілкою журналістів України. На першу сесію з'їхалися учні 10—11 класів з багатьох регіонів країни.

На прес-конференції голова НСЖУ Ігор Лубченко розповів, що ідея відкриття школи народилася після того, як він отримав листа від десятикласника з Хмельниччини Руслана Зайця. Хлопець вирішив пером заробляти гроші на освіту, оскільки в сім'ї не було на це коштів.

Слухачі ознайомилися з роботою Національної радіокомпанії України, прослухали цикл лекцій з мовознавства, зустрілися з журналістами тощо.

Наступна сесія — на весняних канікулах. Тож, юні кореспонденти, у вас є шанс заявити про себе у засобах масової інформації.

Аліса НОВІКОВА, слухач школи.

Красноармійськ Донецької області.

СЬОГОДНІ ЧИТАЙТЕ:

У Києві скоєно напад на керівника інтернет-видання «Україна кримінальна» Олега Єльцова. Журналіст серйозно не постраждав

ПОЛІТИКА

Фото Олександра СИНИЦІ (УНІАН).

Пошук компромісного рішення

На погоджувальній раді лідерів депутатських фракцій і груп, яка почалася в парламенті о дев'ятій годині ранку, тривав пошук компромісного рішення, спроможного розблокувати роботу Верховної Ради. Як повідомив журналістам прес-секретар Голови Верховної Ради України Ігор Сторожук, досягнуто певного політичного компромісу. Представниками всіх без винятку фракцій і груп відпрацьовано проект постанови, який передбачає попередньо схвалити і направити на висновок до Конституційного Суду два законопроекти про внесення змін до Конституції України: в авторстві Олександра Мороза, Віктора Мусіяки та інших, підготовлений «конституційною» комісією, та від парламентської більшості (Степана Гавриша, Раїси Богатирьової та інших). За словами І. Сторожука, проект постанови також передбачає, що положення цих законопроектів стосовно порядку і термінів обрання Президента України наберуть чинності лише після проведення всеукраїнського референдуму з цього питання. Водночас на погоджувальній раді виникли нові пропозиції до проекту постанови від опозиційних фракцій. Зокрема, соціалісти наполягають повернутися до розгляду законопроекту № 4105 (так званий Симоненка—Медведчука), який уже направлено до КС 24 грудня минулого року. Однак парламентська більшість і комуністи не погоджуються з тим, щоб ревізувати це голосування, наголошуючи, що документ уже схвалено. А спроба ще раз розглянути цей законопроект в сесійному залі може зірвати політичні домовленості.

Юліана ШЕВЧУК.

Не домовилися. Переговори тривають

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

(Початок на 1-й стор.).

На початку мали провести традиційний день уряду про стан збереження об'єктів соціально-культурного призначення у процесі приватизації та цільового їх використання, а заразом і розглянути постанову ВР про день уряду в лютому цього року з приводу стану та перспектив удосконалення системи вищої освіти в Україні. Інші ми кількома постановами планували регламентувати порядок висвітлення роботи наступної, п'ятої, сесії ВР та процедуру запису на виступ народних депутатів. Чотири проекти постанов стосуються створення спеціальних парламентських комісій та слідчих комісій ВР з низки наболілих проблем.

Левову частку із запропонованих до розгляду законопроектів планували розглянути у другому читанні. До того ж іще 10 таких документів мали намір внести до порядку денного з тим, щоб прийняти украй назрілі рішення у зв'язку з набранням чинності Цивільним та Сімейним кодексами України. Окрім того, парламентарії мали намір прийняти рішення щодо півтора десятка обговорених раніше питань.

Як було оголошено в кулуарах сесії, керівники парламентських фракцій і груп, не зумівши домовитися під час першого раунду погоджувальної ради, вирішили розпочати другий раунд о 15-й годині.

Анатолій БЕНЬ.

Взірцеві відносини

Відносини між українським і польським парламентами є взірцем стратегічного партнерства. Таку думку було висловлено під час зустрічі Голови Верховної Ради України Володимира Литвина з делегацією Європейської комісії Сейму Республіки Польща на чолі з головою комісії Юзефом Олексою. Як повідомив прес-секретар Голови ВР Ігор Сторожук, на зустрічі йшлося про плани співпраці двох парламентів на цей рік. Вони, на думку обох сторін, є характерними для стратегічних партнерів. У цьому контексті обговорювалася підготовка до засідання україно-польської міжпарламентської асамблеї, яке має невдовзі відбутися в Польщі.

На зустрічі обговорювався і комплекс проблем, пов'язаних із розширенням Євросоюзу, а також питання внутрішньополітичного життя двох країн. Зокрема, Володимир Литвин висловив жаль, що українському парламенту сьогодні бракує вміння вислуховувати точку зору опонента. У демократичній державі, на думку Голови Верховної Ради, не може бути диктату ні більшості, ні меншості. «На жаль, у нас є намагання саме диктувати умови і розмовляти мовою ультиматумів», — процитував Ігор Сторожук слова Голови ВР. Володимир Литвин пов'язує це з тим, що в Україні відбувається жорстока боротьба за владу, під час якої «багато хто забуває навіть саме слово «компроміс».

В кому зацікавлена еліта

Координатор парламентської більшості Степан Гавриш вважає, що обрання Леоніда Кучми на посаду Президента у 2004 році є найбільш сприятливим варіантом для України.

Зокрема, в інтерв'ю тижневику «Бізнес» він зазначив: «Очевидно, що політична і економічна еліта України зацікавлена в Президентові, який не матиме власних амбіцій на 2006 рік, і вона шукатиме людину, яка зможе забезпечити щонайменше стабільність розвитку, стабільність реформ. Я думаю, що цим Президентом, як не дивно, може бути тільки діючий глава держави — Леонід Кучма».

На думку С. Гавриша, якщо до влади прийде нова людина з серйозними амбіціями і не зможе за ці роки реалізувати свою програму, то «ми отримаємо протистояння, якого ще не бачили в Україні», — **повідомило інформагентство УНІАН.**

Народне надбання повернути народові

У СПЕЦІАЛЬНІЙ КОНТРОЛЬНІЙ КОМІСІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ

Назріла нагальна потреба значного поліпшення забезпечення населення територіальних громад міста і села об'єктами соціально-культурного призначення. Тож вирішено у червні провести парламентські слухання на тему: «Про збереження та цільове використання об'єктів соціально-культурного призначення у процесі зміни форми власності господарюючими суб'єктами, що їх утримують». Відповідальною за проведення слухань визначено Спеціальну контрольну комісію ВР з питань приватизації.

На її засіданні 8 січня обговорено тези виступу на слуханнях голови комісії Валентини Семенюк. Йшлося про заходи щодо організації та проведення зазначених слухань. Зокрема, Кабміну рекомендовано прискорити передачу гуртожитків в управління органів місцевого самоврядування з обов'язковим дотриманням прав їх мешканців відповідно до чинного законодавства. Треба також визначити джерела надходжень коштів до місцевих бюджетів для фінансування діяльності об'єктів соціально-культурного призначення, які мають забезпечувати потреби територіальних громад.

Передбачається забезпечити передачу в управління органам місцевого самоврядування об'єктів соціально-культурного призначення, котрі перебувають у користуванні приватизованих підприємств-банкрутів або використовуються приватизаторами не за призначенням. Намічено також низку заходів зі збереження об'єктів історико-культурної спадщини. А Фонд держмайна у разі реорганізації підприємств або приватизації цілісних майнових комплексів має забезпечити передачу об'єктів соціально-культурного призначення в управління органів місцевого самоврядування або спільну власність територіальних громад для їх цільового використання. Власне, йдеться про те, щоб з метою поліпшення роботи на місцях з відродження занедбаної культури та духовності повернути народне надбання народові.

Іван ДМИТРЕНКО.

Севастополь відвідала омбудсмен

Уповноважений Верховної Ради України з прав людини Ніна Карпачова побувала в Севастополі з інспекційною поїздкою. Кілька годин, відведених для візиту, вона присвятила проблемам ізолятора тимчасового утримання.

Ніна Карпачова зазначила, що ув'язнені, нарешті, отримали можливість дихати свіжим повітрям — обладнано внутрішній дворик для прогулянок, відремонтовано кілька камер.

Світлана КАЛИНОВСЬКА.
Севастополь.

ФОТОФАКТ

Фото Ігоря ТКАЧЕНКА (Укрінформ).

У Донецькій виправній колонії суворого режиму № 124 відкрили молебну кімнату української греко-католицької церкви.

У НОМЕР

Не втратити транзитну нафту

20 листопада 2003 року Верховна Рада України не ратифікувала багатосторонню угоду про співробітництво з реалізації проекту інтеграції нафтопроводів «Дружба» та «Адрія». Цей документ було підписано 16 грудня 2002 року в Загребі (Хорватія) урядами Білорусі, Російської Федерації, Словаччини, України, Угорщини та Хорватії.

Іван ДІЯК

Свого часу пропозицію про реалізацію цього проекту було ініційовано хорватською стороною, і з огляду на перспективи формування суцільного нафтотранспортного маршруту, який давав би можливість забезпечувати надходження значних обсягів російської нафти в район Адріатики в обхід Босфору, згадана ініціатива була підтримана російськими компаніями-експортерами нафти: ТНК та ЮКОС, нафтотранспортною компанією ВАТ «Транснефть», а також нафтотранспортними компаніями інших країн—учасниць угоди.

Вихід нафтових потоків у район Адріатики з використанням нафтопроводів «Дружба» та «Адрія» дає можливість російським нафтовидобувним компаніям забезпечити умови для експорту своєї нафти до США.

Базовим положенням угоди є зобов'язання країн-транзитерів застосовувати єдиний тариф під час транспортування нафти в напрямку на Омішаль (Хорватія) у розмірі 0,64 дол. США за 1 тонну на 100 км, а також зобов'язання експортерів нафти про надання відповідних обсягів нафти для транспортування у зазначеному напрямку. Проект має три етапи і передбачає надання експортерами для транспортування гарантованих 5 млн. тонн нафти на рік на першому етапі та 10 і 15 млн. тонн на рік відповідно на другому і третьому етапах.

Сьогодні нафтопроводом «Дружба» транспортується близько 15,5 млн. т нафти для переробки на нафтопереробних заводах у Словаччині, Чехії та Угорщині за такими тарифами: територією України — 0,73 дол. США за 1 тонну на 100 км, Словаччини, Угорщини — 1,1 дол. США за 1 тонну на 100 км. Отже, єдиний тариф застосовується лише до додаткових обсягів нафти, які транспортуватимуться за новим маршрутом у напрямку на Омішаль. Уже на першому етапі проекту українська сторона може отримати додатково понад 22 млн. доларів США на рік.

На цей час Хорватія, Угорщина та Словаччина вже виконали необхідні внутрішньодержавні процедури, передбачені законодавствами цих країн для набуття угодою чинності.

(Закінчення на 4-й стор.).

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про ратифікацію Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Монголії про співробітництво в галузі оборони

Верховна Рада України **постановляє:**

Угоду між Кабінетом Міністрів України та Урядом Монголії про співробітництво в галузі оборони, підписану 31 березня 2003 року в м. Улаанбаатарі, ратифікувати.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ,
10 грудня 2003 року.
№ 1371-IV.

СПОРТ

Вакуленко — у третьому раунді

Теніс. Канберра (Австралія). Турнір WTA п'ятої категорії з призовим фондом 110 тисяч доларів. Наша Юлія Вакуленко пробилася до третього раунду, перемігши у другому чешку Сюзанну Ондраскову з рахунком — 7:6, 2:6, 6:2.

«Мілан» — найкращий

Футбол. Міжнародна федерація футбольної історії і статистики (IFFHS) опублікувала рейтинг найсильніших клубів планети за 2003 рік. До 300 найкращих команд планети ввійшли і три представники України. Вперше до цього списку пробився дніпропетровський «Дніпро», який на даний момент посідає 175-те місце.

Київське «Динамо» має найвищу позицію серед клубів колишнього Союзу — сорок дев'яту. Донецький «Шахтар» — 126-й. А очолює рейтинг італійський «Мілан», він випередив мадридський «Реал», який іде другим. Не третій позиції — бразильський «Сантос».

Зазначимо, що до першої сотні найсильніших команд планети, окрім киян, входить лише московський «Спартак» (85).

Перша репетиція

Дніпропетровський «Дніпро» провів свій перший контрольний матч на зборі в Анталії з німецьким клубом «Мюнхен-1860» (чотирнадцяте місце в першості бундесліги після першого кола). Рахунок 3:2 на користь німецької команди. Голи: Ротань, Костишин — Пюрк, Шрот—2.

«Дніпро»: Куслій (Кернозенко, 46), Русол, Єзерський, Матюхін (Грицай, 46), Радченко (Мотуз, 46), Шелаєв (Назаренко, 46), Михайленко (Лисицький, 46), Максим'юк (Семочко, 46), Ротань (Мороз, 46), Рикун (Валяєв, 46), Костишин.

Німці в кожному таймі виступали різними складами. Дніпропетровці також залучили велику групу футболістів. У першому таймі ансамбль «Дніпра» наближався до оптимального. І його діями тренерський штаб був задоволений. Навіть не тому, що першу половину зустрічі дніпряни виграли. Головне, що вони продемонстрували гру пристойної якості.

Після перерви на полі з'явилися найближчі резервісти та новачки. І от саме до цієї групи, за винятком хіба що В'ячеслава Кернозенка, у Євгена Кучеревського є чимало претензій.

Повернення Джонс

Легка атлетика. Триразова олімпійська чемпіонка американка Меріон Джонс після чотиримісячної відсутності, пов'язаної з народженням дитини, візьме участь у легкоатлетичному турнірі Millrose Games у закритому приміщенні, що відбудеться 6 лютого в Нью-Йорку.

В. Б.

Врятувати нерядову бригантину!

РАКУРС

Декілька років тому запорізькі археологи-підводники Валерій Нефедов та Максим Остапенко, досліджуючи після сильної весняної повені русло Славутича, знайшли поблизу острова Хортиця залишки суден Дніпровської флотилії часів російсько-турецької війни 1736—1739 років, що оголилися. Одне з них — козацьку чайку — підняли на поверхню і нині продовжують реставрувати. А інші кораблі все ще спочивають на піщаному дні Славутича. Серед них — однощоглова бригантина, яку знайшли поряд із козацькою чайкою.

Як стверджують фахівці, такі судна, що мали на озброєнні чотири гармати, запорізькі козаки будували на хортицькій судноверфі для флоту Петра Першого. За словами археологів-підводників, наша бригантина збереглася відсотків на 70. Але тепер її корпус, що оголився після паводка, постійно руйнується водними потоками. До речі, у Швеції підняття навіть менш історично цінного судна звели до рангу національної сенсації. Це був фурор на весь світ.

Минулого літа Запоріжжя відвідав музикант і телеведучий Андрій Макаревич разом із співробітниками ГРТ. Невдовзі на першому каналі російського ТБ у телепередачі «Підводний світ Андрія Макаревича» він розповів про «скарби», заховані на дні Дніпра поблизу легендарної Хортиці. Нещодавно Макаревич знову побував у Запоріжжі. Тепер ще й як президент громадської організації «Запорізька бригантина». Ентузіасти мають намір здійснити підйом унікального судна і створити Музей Дніпра — своєрідний музей ріки, аналогів якому, мабуть, немає в жодній країні. У проекті беруть участь Всеукраїнське громадсько-політичне об'єднання «Нова епоха», Дніпропетровський підводний клуб «Андріївський смак», наукове товариство імені Якова Новицького та Запорізький інститут підводних досліджень.

Підняти бригантину не так уже й складно. Але потім судну будуть необхідні консервація спеціальним розчином, зберігання за певної температури і, природно, експонування. Інакше навіщо вся ця робота? Маючи козацьку чайку, бригантину і ще вісім залишків суден, що досить добре збереглися, цілком логічно вести мову про «флотську» частину експозиції Музею Дніпра. Підняти бригантину з дніпровських вод, де вона пролежала майже три століття, планують навесні цього року.

Олександр АБЛІЦОВ.

Запоріжжя.

ЗАХОПЛЕННЯ

Риболовля, як і полювання, — гірше неволі?

Слухаючи часто-густо повідомлення мас-медіа про те, якою ціною впольовують інколи взимку любителі дичини та прісноводної живності свою здобич, багато хто з нас подумки хитає головою: і на біса їм ота морока, той ризик власним життям чи здоров'ям, на який себе наражають ці екстремали? Мовляв, не хотів би я ні тієї луски, ні того пір'я. Хіба не краще сидіти в теплі і затишку та мирно відсапуватися від трудових чи пенсійних буднів? У гарному товаристві або, на крайній випадок, дома перед голубим екраном?

Е-е, не скажіть! Бо якби ви знали, як тріпоче душа у справжнього мисливця та рибалки з приходом зимового полювання чи появою перших морозів й ледь зміцнілого льоду, то ви і в думці не допустили б такої образи шанувальників, скажімо, підлідного лову. Адже кожен з них, уявивши, як він висмикує з лунки зголоднілого горопашного окунчика чи сріблясту плітку, мерщій збирає рибальське причандалля та вирушає до найближчої водойми. І для багатьох з них, чим це не загрожувало б, риболовля, як і полювання, — справді гірше неволі.

На знімку: рибальське щастя київських екстремалів на Русанівській затоці.

Фото Михайла ГОЛЯКА.

ПЕРСПЕКТИВИ

Вокзал для всіх

У центрі Дніпропетровська почали споруджувати автопорт — багатоповерховий вокзал-готель для маршрутних таксі та міні-автобусів. Тут вони завантажуватимуться пасажирами і роз'їжджатимуться в усі кінці обласного центру. Планується, що багатоповерховий вокзал для міського пасажирського автотранспорту стане кінцевою зупинкою 42 маршрутів. Він міститиме кафе-їдальню, кімнати відпочинку для водіїв і пасажирів. Будівництво автостанції, яка дістала назву «Нове місто», передбачають завершити на початку червня нинішнього року.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровськ.

ЗАОХОЧЕННЯ

Стипендії тренерам

Десять щорічних стипендій облдержадміністрації розміром від однієї до трьох мінімальних зарплат встановлено кращим тренерам Рівненщини. Обов'язковою умовою для одержання стипендій є підготовка призера чемпіонату України або спортсмена, який ввійшов до вісімки сильніших на чемпіонатах світу чи Європи.

Олександра ЮРКОВА.

Рівненська область.

ЩОСЬ НОВЕНЬКЕ?

Які продукти будуть на прилавку?

На свої харчі — продукцію місцевих товаровиробників — переводитиме іванофранківців міська влада. Щоб городяни купували саме її, мають поліпшити смак товарів підприємства харчової промисловості. Деякі з них, зокрема ВАТ «Харчосмакова фабрика», ВАТ «Хлібокомбінат», проведуть модернізацію виробництва. Як купуватимуть місцеву продукцію на ринках, влада довідається з даних моніторингу.

Дарина НАЗАРЧУК.

Івано-Франківськ.

ТЕПЛО

З новим газом!

Багато років у багатьох мікрорайонах Славути чекали газу, а знадобилося лише кілька місяців, аби збудувати нову газорозподільну станцію. Майже тисяча осель тепер буде зі своїм паливом. Усього за рік газова мережа збільшилась у райцентрі на сімнадцять кілометрів.

Ірина КОЗАК.

Хмельницький.

Писанки від сестер із Америки

У великій виставковій залі Галереї мистецтв відкрито виставку двох сестер українського походження, які мешкають у місті Трой американського штату Огайо. Ака Перейма — професійний живописець, скульптор, графік, кераміст — будує свої композиції на враженнях і образах, властивих фольклору. Її колега Таня Осадча — дослідник українських писанок, в особистій колекції якої їх понад дві тисячі. Вони різні за колоритом, символікою, і тим самим — оригінальні та неповторні. Виставка вкотре засвідчила силу українського національного духу, збереженому через роки й відстані.

Григорій ГРИНЬ.

Полтава.

Професія, яка годує до Водохреща

РЕПОРТАЖ

— Мамо, тепер я знаю, звідки приходить Дід Мороз — з-під ялинки біля кінотеатру, — робить відкриття малюк, споглядаючи червонокожушний, білобородий «хоровод» крізь вікно херсонського тролейбуса. Тут, біля кінотеатру «Україна», під ялинкою бродять Діди Морози і Снігуроньки. Їх можна запросити додому, на роботу, в школу чи садок, але з більшою популярністю їх використовують як реквізит — кожен, хто приходить у ці дні до ялинки, прагне сфотографуватися.

Придивившись уважненько, можна помітити, що серед дідів є... баби!

— А що, — пояснює «один», — ми з подругою пенсіонерки, раніше були активними артистами заводського драмгуртка, доводилося дітей вітати, ото руку й набили. А тепер ходимо по дитячих ранках, аж до Водохреща запрошують, ось копійку до пенсій й заробляємо.

Дух сучасності торкнувся і цієї професії. Раніше Дід Мороз і Снігуронька їздили у срібних санях, котрі несла трійка рисаків, тепер під'їжджають до житлових під'їздів на легковиках, на зупинці сідають з мішком до маршрутки. А ось один, підібравши поли кожуха, спритно (молодий, видно) скочив до тролейбуса. Цікаво, а якого віку справжній Дід Мороз? Помолодшала спеціальність! І за похмурими бровами та густими бородами проглядаються юні очі. Не одразу, та все-таки знаходжу серед натовпу круг ялинки старигана — 31-й Новий рік дідморозить!

— Почав ще в армії, коли служив у розвідувальній роті. Не думав навіть, що все життя Новий рік з причіпною бородою зустрічатиму.

— А трапляються курйози в роботі?

— Одного разу фільм знімали про Новий рік. За сценарієм мав прилетіти до нас Санта-Клаус. Замовили ми літак у авіазагоні, приготувалися до зйомок в аеропорту. А там якийсь рейс затримувався. Пасажирів натовп зібрався, усі злі, втомилися чекати. Аж раптом сідає літак і з нього виходить дід Мороз з мішком. До Нового року — місяців зо два ще, ніхто й не згадує про нього. Треба було бачити обличчя пасажирів! Спочатку заніміли, затим — зареготали. Забули всі прикрощі.

У звичайному, неноворічному житті, мій співрозмовник працює режисером. Але роль Діда Мороза завжди залишає собі...

Алла БРУСИЛОВА.

Херсон.

У НОМЕР

Не поділили пам'ять

В Інкерманській битві під час Кримської війни загинули понад 15 тисяч воїнів з обох боків. Воїнам, що склали голови в бою під Севастополем 24 жовтня (5 листопада за новим стилем) 1854 року, англійці поставили згодом пам'ятник. У роки Великої Вітчизняної війни його було зруйновано, залишився лише підмурівок. У мирний час величезний камінь, гадаючи, що він мармуровий, вивезли до Керчі на каменедробарку. Але остов пам'ятника виявився білим інкерманським вапняком. Завдяки цьому і зберігся.

Готуючися до святкування 150-річчя з дня оборони Севастополя, коли було вирішено реставрувати монумент, знову згадали про його постамент. З цього моменту і починається дивовижна історія реліквії.

Їй поки що не видно кінця, тому що міський голова Керчі Олег Осадчий вважає, що за повернення севастопольцям підмурів'я пам'ятника місто має одержати винагороду. Про це повідомив заступник голови держадміністрації Севастополя Володимир Арабаджі, який вів переговори про повернення на рідну землю постаменту.

Є й розпорядження глави уряду Криму Сергія Куніцина про передачу фрагмента пам'ятника з Керчі до Севастополя. Його навіть відправили в потрібному напрямку, але неподалік Феодосії машину з реліквією зупинили і повернули назад у Керч. Кажуть, для того, щоб відреставрувати пам'ятник і встановити його перед будинком адміністрації в... Керчі.

Світлана КАЛИНОВСЬКА.

Севастополь.

КОНЦЕРТИ

Три вечори з «Ореєю»

На три дні зал засідань Житомирської міськради перетворився на концертний. Тут виступала міська хорова капела «Орея». Серед творів, після яких особливо довго не стихали оплески, була хорова картина «Диво дивнеє» — перша частина диптиха «Притча сотворіння» Віктора Степурка. Тут досягнуто такої глибини й довершеності звучання, що, здавалося, наяву бачиш таїнство народження Всесвіту.

«Орею» створив 1986 року Олександр Вацек. А в 1991-му була перша перемога на міжнародному конкурсі хорів. Капела зібрала цілу колекцію гран-прі, золотих медалей і дипломів, призів глядацьких симпатій різних фестивалів. Особливо добре знають цей колектив у Швейцарії, Німеччині, Франції. За рубежем створено навіть клуб шанувальників «Ореї». Свої перші компакт-диски капела записала також за кордоном, але з умовою: один з них має складатися винятково з українських творів.

А вдома колективу доводилося долати матеріальні труднощі, стомившися від яких, Олександр Вацек виїхав на землю предків — до Чехії. Прощався, та незабаром попросився назад, щоб знову взяти в руки диригентську паличку. Мабуть, зрозумів: ще одного такого колективу створити не вдасться.

Олексій КАВУН.

Житомир.

ВІСТІ З ОДЕСИ

Рік інвестицій

Цьогоріч в економіку Одещини, за попередніми розрахунками, буде залучено майже 120 мільйонів доларів іноземних інвестицій, що на 25 мільйонів більше, ніж торік, і на 60 мільйонів — порівняно з 2002 роком. 2004 рік оголошено в області роком інвестицій — для їх широкого залучення намічена та реалізується ціла низка заходів. Зарубіжних інвесторів цікавлять передусім транспортний комплекс регіону, харчова та нафтова промисловість. Уперше привернули їхню увагу туристичний та рекреаційний потенціали Причорномор'я.

Георгій ВОРОТНЮК.

Зірочка зійшла

В Одесі підбито підсумки VI Міжнародного конкурсу дитячої творчості «Різдвяна зірка». На ньому було представлено майже 500 робіт юних художників з України, Росії, США, Туреччини, Румунії, Болгарії й інших країн світу.

На знімку: призер конкурсу учениця четвертого класу одеської школи № 90 Настя Балюк.

Фото Олександра СЕРОГО (Укрінформ).

СУСПІЛЬСТВО

За старим сценарієм

АНАЛІЗ. ПРОГНОЗ

Новорічно-різдвяні канікули політиків закінчилися. Учора мав розпочатися завершальний пленарний тиждень четвертої сесії Верховної Ради України. Напевне, не треба нікому пояснювати, що нинішній політичний рік буде чи не найскладнішим у житті нашої країни. І визначатиметься він передусім двома чинниками — конституційною реформою та президентськими виборами.

Новорічний сюрприз для політиків

Напередодні Нового року найвищий орган конституційного нагляду виніс вердикт: «В аспекті конституційних подань положення частини 3 статті 103 Конституції, за якою одна й та ж особа не може бути Президентом України більш як два терміни підряд, треба розуміти так, що це положення розповсюджується тільки на осіб, яких обирають на посаду Президента України після набуття чинності Конституції 1996 року».

Зрозуміло, коментарі не забарилися. Однак відчувалася розгубленість і політиків, і політологів. Одні з них вважають, що в такий спосіб Леонід Кучма зможе впливати на настрої народних обранців, які входять до парламентської більшості, для подальшого проведення політичної реформи. Другі висловлюють думку про те, що так президентське оточення обмежує можливості Прем'єр-міністра Віктора Януковича. Треті припускають варіант з призначенням «спадкоємця», тобто повторення російського сценарію 2000 року. Однак багато хто хоче почути точку зору Леоніда Кучми, який багато разів казав, що не балотуватиметься на третій термін. Декотрі з політиків уже звернули увагу на те, що в разі висунення втретє кандидатом на посаду глави держави Леоніда Кучми наслідки для України можуть бути непрогнозовані, аж до міжнародної ізоляції.

Проте Президент України і надалі тримає паузу, водночас робить кілька кадрових перестановок в уряді.

Час міняти кадри

«Голос України», коментуючи відставку Валерія Хорошковського з посади міністра економіки та питань євроінтеграції, звернув увагу на те, що вона відбулася невдовзі після підписання угоди між урядом і парламентською більшістю про формування коаліції. Але, як з'ясувалося, перестановок було набагато більше. Свої посади втратили міністр АПК Сергій Рижук, який поміняв столичну прописку на крісло голови Житомирської облдержадміністрації, та міністр промполітики Анатолій М'ялиця.

Хоч як дивно, ці перестановки стали несподіваними навіть для представників парламентської більшості. Як підкреслив у своєму коментарі координатор парламентської більшості Степан Гавриш, ці перестановки навіть не узгоджували з радою коаліційного блоку. Щоправда, Голова Верховної Ради України Володимир Литвин у своєму коментарі до кадрових перестановок зауважив, що всі кандидатури було узгоджено з представниками парламентської більшості.

І все-таки, на нашу думку, можна зробити висновок про те, що в уряді посилилися внутрішні суперечності. І не тільки. Схоже, урядовцям буде дедалі важче знаходити і спільну мову з парламентаріями. Тим паче що попереду непрості часи в економіці. Недарма Віктор Янукович, представляючи нового міністра економіки, завважив, що «десь треба брати гроші», бо, як відомо, податок на доходи громадян зменшився до 13 відсотків, а з 1 січня підвищено пенсії. Усе це дало змогу деяким аналітикам висловити думку про те, що вже навесні, коли в Кабміну закінчиться річний імунітет, його можуть відправити у відставку.

Щоправда, непроста ситуація і у Верховній Раді України, яку поки що важко спрогнозувати.

Камінь спотикання — політична реформа

Опозиція, схоже, налаштована рішуче і може піти на дестабілізацію ситуації і в парламенті, і в країні. Про це заявив минулого понеділка народний депутат Анатолій Матвієнко. Зокрема, він зауважив, що вони вимагатимуть, щоб Голова ВР Володимир Литвин відкликав свій підпис під постановою про голосування «руками» законопроекту змін до Конституції Медведчука—Симоненка. А також пообіцяли, що забезпечать нормальне голосування, але лише в тому разі, коли буде розглянуто всі законопроекти змін до Основного Закону країни та законопроект про вибори народних депутатів на пропорційній основі.

І, схоже, двом таборам буде важко знайти спільну мову. У понеділок так і не вдалося дійти компромісу. Опозиція не хоче чути своїх опонентів із більшості. Понад те, за словами представника соціалістів Станіслава Ніколаєнка, опозиційна «трійця» — блок «Наша Україна», Соціалістична партія та Блок Юлії Тимошенко — наполягатиме на проведенні референдуму про обрання глави держави парламентом.

У цій ситуації в цейтноті опиняється Кабінет Міністрів, який може так і не дочекатися потрібних законодавчих актів. Отож імовірне загострення соціально-економічної ситуації, яке, безперечно, може додати нових барв у конфлікт двох політичних таборів.

Тим часом очікується ще один вердикт Конституційного Суду, який почав розгляд подання глави держави про відповіді на три запитання, зокрема, що означає 30 днів, протягом яких парламент не може прийняти рішення.

Власне, про такий розвиток подій «Голос України» уже писав. А тому лише повторю. Можливий варіант, коли президентським виборам передуватимуть парламентські. За чинним законом про вибори народних депутатів. І немає сумніву: деяким політичним силам буде важко повторити свій результат 2002 року. Не тільки партіям чи блокам, навіть мажоритарникам. Тим більше виконавча влада продовжує змінювати кадри на місцях, укріплюючи свої тили, блокуючи фінансові можливості опозиції. Одне слово, події у 2004 році розвиваються за сценарієм, написаним ще торік. Однак чи підуть вони на користь Україні, народові, політикам? На це запитання відповіді немає.

Володимир КОРОЛЮК.

Мал. Вадима СИМИНОГИ.

У НОМЕР

Не втратити транзитну нафту

(Початок на 2-й стор.).

Хорватія вже розпочала реконструкцію своєї дільниці нафтопроводу для створення необхідних технічних умов для транспортування нафти в напрямку Омішаля. Із 80 млн. доларів США загальної суми капіталовкладень, потрібних для реалізації проекту інтеграції нафтопроводів «Дружба» та «Адрія» на території Хорватії, вже вкладено 20 млн. доларів, і на цей час ведуться переговори з російськими компаніями про залучення ще 60 млн. доларів США для завершення робіт.

За пропозицією хорватської сторони, яка має здійснити найбільші капіталовкладення на першому етапі проекту, було використано механізм гарантій надання обсягів нафти компаніями-експортерами, які беруть участь у проекті. В перспективі ці гарантії буде використано іншими учасниками проекту для залучення інвестиційних коштів для збільшення потужності нафтопроводів «Дружба» та «Адрія» на другому та третьому його етапах.

Таким чином, проект інтеграції нафтопроводів «Дружба» та «Адрія» створює новий прецедент у відносинах між російськими експортерами нафти та компаніями, які забезпечують транзит цієї нафти в напрямку Східної та Південної Європи.

Аналогічний механізм досить широко використовують у світовій практиці, зокрема, механізм таких гарантій застосовано під час реалізації проекту Каспійського трубопровідного консорціуму у вигляді зобов'язань компаній—видобувників нафти в Казахстані, які гарантували перекачування нафти згаданим нафтопроводом на рівні не менш як 20 млн. т на рік. Цю гарантію було використано в якості інструменту отримання кредиту ЄБРР на будівництво нафтопроводу.

За такою самою схемою нині здійснюється проект будівництва нафтопроводу Братислава—Швехат, який спільно реалізують австрійська компанія OMV та російська ЮКОС.

За підписаним контрактом сторони зобов'язуються гарантувати транспортування 3,6 млн. тонн нафти на рік на першому етапі проекту та 5 млн. тонн нафти на рік на другому.

Зауважимо, що проект інтеграції нафтопроводів «Дружба» та «Адрія» вписується в загальну концепцію розвитку нафтопровідної системи України і не перешкоджає реалізації інших проектів, зокрема, проекту Одеса—Броди.

Наявна пропускна спроможність українського нафтопроводу «Дружба» на дільниці Броди—Західний кордон становить 24,7 млн. тонн нафти на рік. На сьогодні обсяг транзиту — 15,5 млн. тонн на рік, отже запас пропускної спроможності цієї дільниці — 9,2 млн. тонн на рік.

За умови, якщо до 15,5 млн. т/рік буде додано 5 млн. т/рік у напрямку на Омішаль, загальна завантаженість зазначеної експортної дільниці нафтопроводу «Дружба» на першому етапі становитиме 20,5 млн. т/рік. Отож одержимо запас пропускної спроможності 4,2 млн. т/рік, що дає можливість на початковій фазі розвитку проекту Одеса—Броди повністю задовольнити замовлення чеського НПЗ, розташованого в місті Кралупи, на транспортування 3,5 млн. т/рік каспійської нафти.

Треба також зважити, що після набуття чинності угоди про проект «Дружба»—«Адрія» хорватській стороні необхідно інвестувати 60 млн. дол. США для завершення реалізації заходів з реконструкції своєї нафтотранспортної системи. З огляду на те, що реконструкція здебільшого передбачає спорудження резервуарів, термін виконання цих робіт становитиме щонайменше 1,5 року. Отже, фактичне започаткування транспортування додаткових обсягів на Омішаль можливе не раніше кінця 2005 року.

За таких обставин обидва проекти можна розглядати як такі, що доповнюють один одного, оскільки наявність гарантій на транспортування нафти нафтопроводом Одеса—Броди в сукупності з гарантіями на транспортування додаткових обсягів нафти в рамках проекту «Дружба»—«Адрія» дасть змогу українській стороні забезпечити органічне поєднання заходів з розвитку обох проектів. За таких умов стане можливим здійснення одночасної реконструкції української частини нафтопроводу «Дружба» і для потреб другого етапу проекту «Дружба»—«Адрія» (10 млн. т/рік), і для забезпечення умов транспортування каспійської нафти в напрямку Одеса—Броди—Західний кордон.

Це дасть можливість здійснювати процес розширення потужності нафтопроводу «Дружба» у єдиному технологічному циклі, що буде ефективнішим за термінами та вартістю робіт з реконструкції нафтопроводу.

Реалізація проекту «Дружба»—«Адрія» не тільки не зашкодить інтересам України в розвитку проекту транспортування каспійської нафти нафтопроводом Одеса — Броди, а й створить для цього проекту додаткові можливості із забезпечення транспортування каспійської нафти за маршрутом Новоросійськ—Одеса—Ужгород—Омішаль.

Отже, позитивний результат повторного розгляду Верховною Радою проекту закону України «Про ратифікацію угоди про співробітництво з реалізації проекту інтеграції нафтопроводів «Дружба» та «Адрія» сприятиме створенню належних умов для співробітництва країн—учасниць угоди в освоєнні вигідного, надійного та ефективного маршруту транспортування нафти, підвищенні рівня використання нафтопровідних потужностей сторін, забезпечить інтеграцію України до європейської нафтотранспортної системи.

Іван ДІЯК,
генеральний секретар Національної газової спілки України, народний депутат України 3-го скликання.

Анатолій КЛИМЕНКО: «Не поділяю парламент на благородних і неблагородних»

ХТО Є ХТО

— Анатолію Володимировичу, як ставляться ваші виборці до того, що входите до парламентської більшості? Багато хто з політиків критикує її: мовляв, вказівка з Банкової — і всі дружно натискують кнопки, «як треба»...

— А хіба меншість натискує на кнопки якось інакше? Хіба опозиційні фракції і блоки не дають «вказівок»? Не треба казочок. Вказівка — і всі дружно оточили трибуну! Відмашка — і покинули зал! І всі кнопки також натискуються, «як треба»... Зате балачок про демократію і вільне волевиявлення — хоч греблю гати.

Я не поділяю парламент на благородних і неблагородних. Ми всі — одне ціле. І всі однаково відповідальні перед тими, хто делегував нам свої повноваження. Просто та частина парламенту, яку називають більшістю, справді взяла на себе відповідальність за рішення, які треба приймати в ім'я України. І це не високі слова. Нехай ті, хто критикує більшість, приїдуть у мій 24-й округ і почують усе на свою адресу на власні вуха. То таке почують, що в «Голосі України» з етичних міркувань не надрукуєш!

— Маєте на увазі депутатів, які пройшли в парламент за партійними списками?

— Насамперед. Скоро вже два роки новому парламенту, а я у своєму окрузі не бачив жодного із «списочників». Зате всі біля трибуни! У кращому разі, коли приїздять до Дніпропетровська, то збирають мітинги в центрі міста на вимитому асфальті. А пройти околицями? Побувати на вулицях і в будинках, що тонуть у підтопленнях, на яких немає світла, де процвітає п'янство й наркоманія. Де про асфальт лише мріють...

Якось ми домовилися з народним депутатом Леонідом Сергієнком так: він у своєму окрузі, а я у своєму розпитаємо виборців, кого з народних депутатів-«списочників» вони знають. І чи знають, хто до якої партії належить. Нехай на мене не ображаються «списочники» і соціологи, але вони дуже часто видають бажане за дійсне. Бо знаєте, який був результат? У кращому разі — люди називали два-три прізвища.

— Тобто ви твердо за те, щоб зберегти депутатів-мажоритарників?

— Більш ніж твердо! Рано переходити Україні на пропорційну систему виборів. Ще надто багато в нас підтоплених вулиць і холодних дитячих садків. А з депутатською допомогою хоч не все, але щось та можна вирішувати.

— Але головна турбота народного депутата — приймати закони.

— Тож давайте приймати! Хто проти? Про легалізацію тіньової економіки, скажімо. Щоб українська гривня працювала на Україну, а не на багатий закордон. Ці питання вже давно назріли. Але дуже сумніваюся, що за такі законопроекти у Верховній Раді проголосують усі. А от розмов про патріотизм та любов до України стільки, що вуха в'януть. Насправді усе набагато простіше: нині любов до України вимірюється вкладеною в Україну гривнею. Вклав — значить патріот, і незалежно від того, куди ти входиш — до більшості чи меншості, або належиш до якоїсь іншої політичної течії. А не вклав — усі розмови про високу любов до Вітчизни це лише балачки.

— Ви очолюєте неформальне об'єднання депутатів від Дніпропетровщини. Чи приносить така група області якусь користь?

— Таку групу ще офіційно не зареєстровано у парламенті, але її створено за ініціативи голови Дніпропетровської обласної держадміністрації Володимира Яцуби. Досить серйозне випробування група пройшла в період формування бюджету на 2004 рік. І хоча люди в ній різні, однак інтереси Дніпропетровщини можемо обстоювати спільно.

— Які ваші прогнози щодо майбутніх президентських виборів?

— Галасу буде багато. Скандалів також. Бруду — цистернами! А виберуть не крик і не скандал, а реальність. Нині багато в чому вже з'явилася або з'являється стабільність. Хіба треба все розвалювати, щоб лише задовольнити чиїсь примхи і бажання? Це питання, на мою думку, і буде вирішальне, коли настане час вибору.

Олександр ПІЛЬОНОВ.

Із досьє «ГУ»

Анатолій КЛИМЕНКО. Народний депутат України по 24-му виборчому округу (Дніпропетровськ). У 1983 році закінчив Дніпропетровський сільськогосподарський інститут, у 1987 — Вищі курси КДБ СРСР, у 1999 — Дніпропетровський державний університет за спеціальністю правознавство. Після служби в армії працював агрономом у радгоспі, в управлінні СБУ Дніпропетровської області, заступником голови виконкому Дніпропетровської міськради (1994—1999), заступником голови Дніпропетровської облдержадміністрації (1999—2002). Безпартійний. Член Комітету ВР з питань боротьби з організованою злочинністю та корупцією, член депутатської фракції партій ППУ і «Трудова Україна».

АРХІВАРІУС

14 січня 1994 року в Єкатерининському залі Кремля відбулися переговори президентів України, Росії та США. Внаслідок переговорів було підписано тристоронню угоду про ліквідацію ядерної зброї, розташованої на території України.

Після досягнення угоди тодішній Президент України Леонід Кравчук наголосив: «Підписані в Кремлі документи забезпечать солідні гарантії національної безпеки України. Крім цього... наша держава отримає компенсацію за ядерну зброю, що ліквідується». І хоча не все сталося, як гадалося, ставлення міжнародної громадськості до України після такого кроку змінилося на краще.

На знімку: президенти — України Леонід Кравчук, Росії — Борис Єльцин та США — Білл Клінтон після підписання угоди.

Фото ІТАР-ТАСС.

Що там, за завісочками?

Різдвяними днями в Ризі гостювали голова Комітету ВР України з питань культури та духовності Лесь Танюк і його дружина, член-кореспондент Академії мистецтв, директор Центру ім. Леся Курбаса Неллі Корнієнко. У грудні пана Танюка було обрано головою групи дружби із Сеймом Латвії.

Неофіційний візит, організований Спілкою українців Латвії, може посперечатися з візитами «за протоколом». Гості зустрілися з депутатами Сейму, провели переговори в міністерствах культури та громадської інтеграції, у Ризькій і Юрмальській думах. Були зустрічі з латвійською інтелігенцією й активом українських організацій. А ще відвідування Ризької середньої української школи, виставок, спектаклів...

Депутати Сейму зазначали, що після річної перерви настав час активізувати обміни Сейм — Верховна Рада. (До речі, тепер депутати з групи підтримки зв'язків із ВР збираються їхати до Києва). Під час зустрічей прозвучала думка, що на зміну «залізній завісі» прийшло чимало «завісочок». Обмін інформацією в багатьох сферах погіршився. Це впливає і на культурні та економічні контакти, моральний стан діаспор. Не обійшлося без бліцдискусій між депутатами від різних фракцій про те, що чверть населення Латвії не має політичних прав...

У Міністерстві громадської інтеграції причинам наявності в Латвії великої кількості негромадян також було приділено багато уваги. Чиновники хотіли зрозуміти, чому українська меншість повільніше за інші проходить натуралізацію. У чому причина і хто винен?

А от у Міністерстві культури в співрозмовників не було «розділювальних ліній». Як сказала директор департаменту культурної політики Вія Віртмане, «ми дуже активно співробітничаємо, але було б куди краще, якби давали більше грошей!» Хоча і без великих грошей можна чимало зробити за участю української діаспори. Латиська ж діаспора раз у десять менша і не має в Україні своїх організацій.

По-діловому пройшли зустрічі в думах столиці та Юрмалі. Гостей приймали на рівні віце-мерів. У Ризі домовилися скласти план культурного співробітництва двох столиць. Юрмальці обіцяли цілковиту підтримку ініціативам українців, чи то буде організація мультикультурного центру, чи то дитячого садка або концертів українських колективів Естонії і Литви.

В українській школі гості прийшли в захоплення і від чистої української мови, і від спектаклю «За двома зайцями», зіграного старшокласниками, і від наївної відповіді маленької дівчинки на запитання: «Хто народився в Україні?» Гості мали на увазі, хто з учнів, дівчинка, однак, подумала, що йдеться про видатні постаті й випалила: «Ісус Христос!». Тим паче що це було напередодні Святвечора й гостей пригощали кутею.

Володимир СТРОЙ.

Рига.

МУЗИКА І ВЛАДА

Путіну любо «Любе»

Днем народження російської поп-групи «Любе» вважається 14 січня 1989 року. Саме в цей день на студії «Звук» було записано перші композиції групи «Люберці» і «Батько Махно». У січні того самого року нова група вже приступила до запису дебютного альбому «Атас», що складається з 14 пісень.

Назву колективу придумав Микола Расторгуєв, для якого слово «любе» знайоме з дитинства. Крім того, що музикант живе в підмосковних Люберцях, для нього як вихідця з України важливо, що в суржику це слово означає «будь-який, усякий, різний». Утім, на думку Миколи Расторгуєва, кожен слухач може тлумачити назву групи так, як йому захочеться.

У «Любе» відразу з'явилися шанувальники. І в їхньому числі не так давно опинився сам президент Росії Володимир Путін. Здається, іміджмейкери Володимира Володимировича визнали «Любе» найкращою групою, пісні якої гідні того, щоб сподобатися главі російської держави. Саме за допомогою російських ЗМІ Миколу Расторгуєва звели в ранг нового кумира Путіна і зробили членом Ради при президенті РФ з культури і мистецтва. Щоб розставити всі крапки над «і» минулого літа Путін, знаходячись на відпочинку в місті Сочі, відвідав концерт «Любе» у концертному залі «Фестивальний». «Групу «Любе» люблять дуже багато людей в нас у країні. І звісна річ, чому — хлопці співають про нас, про наше життя, до того ж роблять це дохідливою, зрозумілою мовою», — сказав президент і запросив групу «Любе» до себе в гості в резиденцію «Бочаров ручей», де їх зустріла Людмила Путіна. Президент більш ніж годину розмовляв з музикантами за чаєм.

Утім, не усі вважають, що «Любе» вибрали іміджмейкери, а не сам президент РФ. Приміром, сусід Путіна Сергій Шнуров згадує, що в нього і майбутнього президента школи знаходилися навпроти. Путін учився в 281-й, а Шнуров — в 286-й. «У Путіна була гопницька школа. Восьмирічка. Мої батьки, будучи інтелігентними людьми, вважали, що у восьмирічці учаться одні гопники. Згодом вона стала десятиліткою, але все одно вся ліміта вчилася там», — упевнений Сергій Шнуров.

Цікаво, що останнім часом спостерігається тенденція залучення Олександра Розенбаума до різних серйозних заходів. Його тепер підносять, запрошують на сабантуї російської влади, щоб перетворити в путінський (пітерський) аналог московського Расторгуєва. Владі необхідно «створити свого співака», виразника сподівань народу і надій влади, тому і залучають до активного співробітництва Розенбаума. Він один з небагатьох співаків у Росії, шанований не тільки за свої пісні, а й за свою громадянську позицію. Чи залишиться це так, якщо відбудеться тісне зближення Розенбаума з владою?

У Польщі теж зустрічають старий Новий рік

Новорічно-різдвяні свята наближаються до завершення. Відсвяткували Новий, тепер святкуємо старий Новий рік. До речі, це свято відзначають і в Польщі. Бо в цій країні є чимало православних, серед яких і наші співвітчизники. Про їхнє життя «ГУ» розповів настоятель храму Св. Марії Магдалени у Варшаві отець Анатоль ШИДЛОВСЬКИЙ.

— Православ'я у Польщі дуже специфічне... Є багато православних у прикордонних Білостоцькому і Люблінському воєводствах... Крім того, вони є у Варшаві, в Лодзі, Щеціні, Вроцлаві. За національним складом більшість — українці та білоруси. У Варшаві є болгари, серби, румуни і греки.

А специфіка в тому, що багато родин — мішані, так звані православно-католицькі. Тому в нашій парафії святкуємо Різдво і за новим, і за старим стилем. Ще напередодні Другої світової війни Синод нашої церкви постановив, що різдвяні свята у «діаспорі» можна відзначати за новим стилем. Тому спочатку православні святкують Різдво Христове разом з католиками 25 грудня. А потім —7 січня, разом з вірними, що приїхали до Польщі в останні роки і призвичаїлися до юліанського календаря. Старого стилю дотримуються і сім'ї, переселені під час операції «Вісла».

Але незалежно від стилю, ми шануємо всі традиції, які були в місцевих українців і білорусів з давніх-давен: наприклад, приготування 12 пісних страв у Святвечір... Так само, згідно з традицією, зустрічаємо 14 січня. Хоча, як і в Україні, не відмовляються від офіційного святкування Нового року — 1 січня.

— А як багато віруючих Польської автокефальної православної церкви (ПАПЦ)?

— За офіційними даними, майже 600 тисяч, з них — близько 5 тисяч у Варшаві. В основі підрахунків — дані парафіяльних священиків. Хочу наголосити, що вони сплачують податки в залежності від кількості парафіян... Свої розрахунки ми проводимо на підставі Великодньої сповіді і хрещення дітей (у середньому в двох православних парафіях у Варшаві хрестимо 100 дітей на рік). Це якщо говорити про корінних мешканців Варшави та околиць. А разом з приїжджими, зокрема і з-за кордону, майже 8 тисяч.

— Ви маєте на увазі заробітчан?

— Їх дуже багато і вони приходять до нас, щоб знайти душевний спокій. Треба сказати, що вони тут дуже тяжко працюють, щоб заробити на утримання своїх сімей в Україні.

— Чи вплинуло запровадження візового режиму на кількість вірних з України, які беруть участь у молитовних зустрічах у вашому храмі?

— Їх стало менше. Менше наполовину. Це дуже помітно на богослужіннях і під час сповіді...

— Отче, а як складаються стосунки ПАПЦ з Українською греко-католицькою церквою?

— Не безпроблемно... Люди між собою живуть переважно в згоді, на цьому рівні конфлікту немає. Натомість є конфлікт з ієрархами УГКЦ у Польщі, які, всупереч положенням закону «Про ставлення Польської держави до ПАПЦ», вимагають повернення храмів, котрі до війни були власністю УГКЦ, а після війни перейшли до ПАПЦ... Ви знаєте, до чого таке протистояння призвело на Західній Україні наприкінці 80 — на початку 90-х років... Але є і приклади спільних богослужінь на могилах воїнів УНР на Вольському кладовищі у Варшаві...

— Отче, що ви хотіли б побажати читачам нашої газети в день старого Нового року?

— Перш за все здоров'я і Божого Благословення на щедру, щасливу і кращу долю. Український народ на неї заслуговує. Христос народився!

Іван КОЗЛОВСЬКИЙ.

Варшава.

Пам'яті видатного металурга

Для кожного, хто знав, працював і підтримував дружні стосунки з Олександром Михайловичем Поживановим, надто сумними видалися перші січневі дні. 30 грудня 2003 року перестало битися серце видатного організатора металургійної промисловості України. За межу людського життя, у вічність, перейшла душа доброго друга, чуйного земляка, турботливого батька і чоловіка, глави дружної родини.

Олександр Михайлович Поживанов народився 11 червня 1934 року в Дніпропетровську. Трудову діяльність почав у 1949 році учнем токаря на дніпропетровському заводі «Спартак».

З 1956 по 1964 рік працював слюсарем, розливником сталі, сталеваром, майстром виробництва у конвертерному цеху заводу імені Петровського в місті Дніпропетровську. 1965 року закінчив Московський інститут сталі і сплавів, здобув професію інженера-металурга.

У 1964 році переїхав працювати до міста Липецька, на Новолипецький металургійний комбінат, у конвертерний цех №1 — майстром виробництва, згодом його призначили головним інженером цього підприємства.

Багато науково-технічних розробок у галузі металургійного виробництва, здійснених під керівництвом кандидата технічних наук Олександра Михайловича Поживанова, були запроваджені на заводах країни вперше та відзначені високими державними преміями і нагородами.

Отримавши призначення на посаду головного інженера Державного виробничого об'єднання «Південметалургпром», у 1988 році він повертається до міста своєї юності — Дніпропетровська, де знаходилося це об'єднання.

Олександр Михайлович Поживанов увесь свій багатющий досвід і величезні фахові знання сповна віддавав становленню української металургійної промисловості. Особливу підтримку вітчизняній металургії надавав він, працюючи у 1991—1992 роках головою Державного комітету України з питань металургійної промисловості.

За роки наукової діяльності доктора технічних наук, професора Олександра Михайловича Поживанова у металургії сформувалася своєрідна школа галузі, де він був лідером. За його участю здійснено понад 300 авторських винаходів, зареєстровано 16 міжнародних патентів. Він — автор 150 науково-технічних статей, п'яти підручників із сталеплавильного виробництва.

Йому випало жити на зламі двох століть і двох тисячоліть, у двох великих країнах — Радянському Союзі та незалежній Україні. Все його життя було присвячено провідній промисловій галузі — металургії. Там він досяг найвищих професійних висот. Невтомна праця і продуктивна наукова діяльність Олександра Михайловича Поживанова завжди були гідно вшановані.

Олександр Михайлович нагороджений двома орденами Трудового Червоного Прапора, багатьма медалями СРСР. Він — лауреат Державної премії СРСР, Державної премії УРСР, двох Державних премій Ради Міністрів СРСР, двічі лауреат галузевої премії імені академіка І. Бардіна.

Пам'ять про Олександра Михайловича Поживанова — патріота і громадянина України, Людини з великої літери, назавжди залишиться у наших серцях.

Ветерани металургійної промисловості, земляки з Дніпропетровщини, друзі та родина.

ІРОНІЧНИМ РЯДКОМ

Ве пе!

Давно колись державні номерні знаки автотранспорту були не чим іншим, як звичайнісінькими автомобільними номерами. Повільно спливали десятиліття і таким же неквапом з'являлися нові серії номерів. Але таке враження про звичайний характер автономерної галузі є суто зовнішнім. Всередині фахового кола автодорожників і тоді вирувало справжнє життя: науковці прискіпливо вивчали вплив кольору номерного знака і кольору напису на ньому на чіткість їх сприйняття працівниками ДАІ та учасниками дорожнього руху. За сталінщини номери були жовті, а написи — чорні. Автори численних дисертацій достеменно довели, що найкраще видно білі написи на чорному тлі. І тому майбутні шістдесятники їздили вже з чорно-білими номерами на уславлених вітчизняних марках — «Запорожцях», «Москвичах», «Волгах» та «Жигулях». Епоха розвиненого соціалізму принесла і нові наукові відкриття: з'ясувалося, що кращої комбінації, аніж чорний напис на білому фоні, неможливо навіть вигадати. Отож у довгождану перебудову та благословенну незалежність ми в'їхали з біло-чорними номерами, і гадки не маючи, яка автономерна феєрія чекає нас попереду.

А попереду нас чатувало падіння залізної завіси і, разом з нею, поява не знаних раніше моделей. Так з'явився автомобіль під узагальненою назвою «іномарка», завдяки якому золотий мільярд людства з полегшенням позбувся клопоту з утилізацією відпрацьованого автотранспорту. Одночасно вибоїстими нашими дорогами покотилися зразки потойбічної своєю вартістю та недоступністю когорти «крутих» автомобілів.

Отож на одній і тій же дорозі водночас могли зустрітися антикварний горбатий «Запорожець» і, скажімо, рідний брат золотого унітаза — «Майбах» або ж «Роллс-Ройс»!.. Про яку таку справедливість, соціальну чи загальнолюдську, або ж громадську злагоду в цьому разі могла йти мова, коли і на вищезгаданому ганебному металобрухтові, і на вінцеві сучасних світових технологій було начеплено абсолютно однакові ширвжиткові бляшанки?!.. І до чого тоді от теревені та розпачливі зойки про відсутність омріяних інвестицій і торжества інноваційно-інвестиційної моделі економічного розвитку, коли потенційного іноземного інвестора та майбутнього економічного месію жде брутальна совдепівська зрівнялівка на кожному квадратному метрі наших розбитих автошляхів?!..

Аж ось — нарешті! Брехня, буцімто нема пророка у своїй вітчизні... Авжеж, є кому потурбуватися про її таку нещасливу поки що долю!.. І першим кроком у цьому бачиться сміливе запровадження розмаїття держномерів: синіх, зелених, жовтих, білих, червоних... На цьому веселковому тлі нині, завдяки лаконічним АП, КМ, ВР тощо, безпомилково відрізниш від сірої бляклої маси особливу гідність окремих учасників дорожнього руху: від співробітників дипломатичного корпусу до народних обранців. Запроваджена система всеохоплююча й досконала: навіть у межах біло-чорних номерних знаків допитлива людина швидко вирізнить достойника — власника, скажімо, величної серії ОО — від якогось сіромахи, що зветься КЕ, КТ або ж, закашляєшся від сміху, — КХ...

Але, як це в нас заведено, щось гарне й корисне робиться лише наполовину. Чи багато варта новітня автономерна реформа, якщо формально учасник дорожнього руху з достойними номерами має такі ж звичайнісінькі права й обов'язки на шляху, як і бомжуватий власник «каліхворнійських» номерів з Мартусівки або ж Глевахи?.. Чи справедливо це, що власник шестисотого «Мерседеса» мусить, наприклад, поступатися дорогою власникові жигулівської шістки тільки через те, що вона (шістка!) наближається до першого буцімто справа?!.. Риторичне, погодьтеся, запитання...

Справедливості заради і задля торжества розуму треба рухатися й далі до світлого майбутнього. Для цього конче потрібно доповнити позитивні зміни подальшими новаціями. Наприклад, до високоповажного ОО додати, скажімо, ПП, що означатиме «перевага в проїзді», ПО — перевага в обгоні, ПН — перевага в наїзді і, нарешті, ВП — усі переваги!

Лише тоді правила дорожнього руху відповідатимуть високим реаліям нашого життя та інтересам тієї частини нашого суспільства, яка їх заслужила своєю звитяжною працею задля процвітання й слави нашого багатостраждального народу, який з вдячністю відповість їм за це всенародним лаконічним: ве пе!

Юрій БОЛЬШАК.

Мал. Миколи КАПУСТИ.

КРИМІНАЛ

Автомати від чужого Діда Мороза

Прес-служба СБУ в Севастополі поширила повідомлення про те, що в місті запобігли спробі продати два автомати Калашникова з патронами. Власне, продаж відбувся, але вже за мить продавець і покупець, які вдарили по руках, опинилися в наручниках.

Декілька років тому директор одного з ринків Нової Каховки придбав автомати Калашникова, вивезені з Придністров'я, і реалізував їх у Херсонській області. Але два стволи у нього «зависли». І вирішив він продовжити свій «бізнес» у Севастополі... Бойова зброя не потрапила в злочинні руки завдяки зусиллям севастопольського спецназу СБУ, бійці якого діяли разом з херсонськими колегами. Кримінальну справу почали розслідувати фахівці управління МВС України в Севастополі.

Світлана КАЛИНОВСЬКА.

Севастополь.

2004

СІЧЕНЬ

П		5	12	19	26
В		6	13	20	27
С		7	14	21	28
Ч	1	8	15	22	29
П	2	9	16	23	30
С	3	10	17	24	31
Н	4	11	18	25	

ЛЮТИЙ

П		2	9	16	23
В		3	10	17	24
С		4	11	18	25
Ч		5	12	19	26
П		6	13	20	27
С		7	14	21	28
Н	1	8	15	22	29

БЕРЕЗЕНЬ

П	1	8	15	22	29
В	2	9	16	23	30
С	3	10	17	24	31
Ч	4	11	18	25	
П	5	12	19	26	
С	6	13	20	27	
Н	7	14	21	28	

КВІТЕНЬ

П		5	12	19	26
В		6	13	20	27
С		7	14	21	28
Ч	1	8	15	22	29
П	2	9	16	23	30
С	3	10	17	24	
Н	4	11	18	25	

ТРАВЕНЬ

П	31	3	10	17	24
В		4	11	18	25
С		5	12	19	26
Ч		6	13	20	27
П		7	14	21	28
С	1	8	15	22	29
Н	2	9	16	23	30

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ

03047, КИЇВ, вул. Нестерова 4
http:/uamedia.visti.net/golos

ЧЕРВЕНЬ

П		7	14	21	28
В	1	8	15	22	29
С	2	9	16	23	30
Ч	3	10	17	24	
П	4	11	18	25	
С	5	12	19	26	
Н	6	13	20	27	

ЛИПЕНЬ

П		5	12	19	26
В		6	13	20	27
С		7	14	21	28
Ч	1	8	15	22	29
П	2	9	16	23	30
С	3	10	17	24	31
Н	4	11	18	25	

СЕРПЕНЬ

П	30	2	9	16	23
В	31	3	10	17	24
С		4	11	18	25
Ч		5	12	19	26
П		6	13	20	27
С		7	14	21	28
Н	1	8	15	22	29

ВЕРЕСЕНЬ

П		6	13	20	27
В		7	14	21	28
С	1	8	15	22	29
Ч	2	9	16	23	30
П	3	10	17	24	
С	4	11	18	25	
Н	5	12	19	26	

ЖОВТЕНЬ

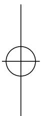
П		4	11	18	25
В		5	12	19	26
С		6	13	20	27
Ч		7	14	21	28
П	1	8	15	22	29
С	2	9	16	23	30
Н	3	10	17	24	31

ЛИСТОПАД

П	1	8	15	22	29
В	2	9	16	23	30
С	3	10	17	24	
Ч	4	11	18	25	
П	5	12	19	26	
С	6	13	20	27	
Н	7	14	21	28	

ГРУДЕНЬ

П		6	13	20	27
В		7	14	21	28
С	1	8	15	22	29
Ч	2	9	16	23	30
П	3	10	17	24	31
С	4	11	18	25	
Н	5	12	19	26	

ПЛАТНЕ ЗДОРОВ'Я У СФЕРІ МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ

Чесна глюкоза — наречена для цукрового діабету

ПРОБЛЕМА

За оцінками Всесвітньої організації охорони здоров'я, 2000 року число хворих на цукровий діабет становило 177 мільйонів осіб. А до 2025 року кількість діабетиків зросте більш ніж удвічі. Отакий невтішний прогноз.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Цукровий діабет поширюється серед населення планети швидкими темпами, вражаючи дедалі більше число людей і зумовлюючи зростання витрат охорони здоров'я. Ризик ускладнень цукрового діабету безпосередньо пов'язаний з якістю проведеної терапії і досягнутим рівнем компенсації хвороби. Довгий час основним (ба навіть головним) показником ефективності терапії цукрового діабету вважали визначення рівня глюкози крові натщесерце. Однак у реальному житті цей показник часто виявляється відносним. Адже напередодні здавання аналізу крові досить протягом доби дотримуватися жорсткої дієти, і рівень цукру буде «гарним».

Очевидно, потрібний такий метод контролю, що максимально об'єктивно відбивав би стан хворого і ступінь компенсації цукрового діабету. Як стверджують фахівці Інституту ендокринології АМН України, таким методом контролю є визначення в крові рівня глікозильованого гемоглобіну (HbA1c). Цей показник відбиває рівень глюкози крові протягом останніх трьох місяців, якість компенсації цукрового діабету і лікування його протягом даного періоду часу.

Ендокринологи вважають, що для профілактики розвитку пізніх ускладнень цукрового діабету необхідно регулярно перевіряти рівень HbA1c у крові і підтримувати його нижче 7%. Тільки в цьому випадку можна говорити про боротьбу із захворюванням і його наслідками.

Утім, цією лабораторною нормою керуються не всі лікарі. Як свідчить статистика, тільки десь 25% ендокринологів України регулярно (4 рази на рік) направляють своїх хворих на визначення рівня HbA1c.

Чому ігнорують такий моніторинг цукрового діабету? По-перше, здебільшого аналіз виконують у приватних клініках і лабораторіях, вартість одного визначення становить від 35 до 70 грн. Право на безплатний аналіз мають лише деякі пільгові категорії. По-друге, багато хто з діабетиків просто не знає про цей метод контролю цукрового діабету.

В Інституті ендокринології АМН України переконані, що розв'язання «інсулінової проблеми» багато в чому залежить від простого критерію для вибору виду цукрознижувальної терапії (як і виду інсуліну): можливості досягнення необхідного рівня HbA1c (нижче 7%) і постійного підтримання його. Фахівці вважають, що якби нині в Україні вид інсуліну обирали, як в усьому світі, на підставі можливості за допомогою цього препарату досягати й підтримувати рівень гликозильованого гемоглобіну, припинилися б дискусії на тему «Який інсулін краще?».

Ганна РАКОЇД.

ІСТОРІЯ ХВОРОБИ

Грипуйте вдома

Попередження МОЗ про те, що цей Новий рік ми зустрінемо з грипом, схоже, було не даремним. Вірус не забарився з «поздоровленнями».

У Святвечір до мене в гості завітала подруга. За годину-другу вона відчула нездужання, з носа потекло, піднялася температура. Довелося покласти її в ліжко і дати аспірин. Уночі температура піднялася майже до сорока градусів. Хвора кашляла. Вранці стало зрозуміло, що в такому стані додому вона не доїде навіть на таксі. Ми заходилися викликати лікаря. Виявилося, це не так уже й просто.

Дізнавшись із довідкової служби телефон невідкладної швидкої допомоги, подруга набрала номер. Почалася розмова з традиційної в даному випадку фрази: хочу викликати лікаря додому. Її запитали про симптоми хвороби і адресу. І тут моя знайома зробила концептуальну помилку. Вона почала пояснювати абонентові на тому кінці проводу, що знаходиться не вдома... І почула у відповідь:

— От їдьте собі додому і викликайте свого лікаря!

— Але я в такому стані не доїду, — благала хвора, — а що як у мене пневмонія? Я хочу, щоб легені прослухав фахівець.

Але абонент, що приймає замовлення на термінову медичну допомогу, був невблаганний. А з приводу побоювання можливого запалення легень жіночий голос у трубці заспокоїв, поставивши телефонний діагноз, мовляв, то грип. Аргумент був залізний: зараз усі на грип хворіють, ви — не виняток.

У цей вихідний день ми намагалися додзвонитися до різних «невідкладних» — міської і районної, але, на жаль, переконати їхніх працівників надіслати бригаду нам не пощастило. Геть усі посилали хвору до дільничного лікаря. А та, остаточно знесилена високою температурою і телефонними переговорами, бурмотіла, що навіть не знає, де знаходиться її районна поліклініка, бо лише недавно переїхала на нову квартиру і взагалі нечасто хворіє.

Через столичну медичну телефонну довідкову 0-83 нам все-таки вдалося одержати кваліфіковану, щоправда, інформаційну допомогу. Уважно вислухавши скарги хворої, їй порадили приймати для початку противірусні препарати. «Прописали» постільний режим і все-таки порадили днів через два показатися лікарю.

Трохи заспокоївшись після цього телефонного «прийому», подруга все-таки вирішила викликати платного лікаря. Але, зателефонувавши до приватних медичних компаній «Медиком» і «Борис» і почувши розцінки за один виклик (від 350 до 450 грн.), передумала.

Мал. Олександра МОНАСТИРСЬКОГО.

Наш коментар

За такої високої температури, очевидно, треба було викликати «швидку допомогу». В даному разі хвору підвели зайві дані про себе, що вона розповіла тому, хто приймає дзвінки в «невідкладній швидкій допомозі». Ми поцікавились у завідувача секретаріату Комітету ВР із питань охорони здоров'я, материнства і дитинства, юриста Володимира Рудого, чи є якісь нормативні акти, що кваліфікують дії (а точніше, бездіяльність медиків), які відмовилися прийняти виклик від хворого з високою температурою. У відповідь ми почули: так, такий закон є — кримінальний кодекс.

Описана ситуація з викликом лікаря додому для людини, котра опинилася в чужому районі, з точки зору медичної етики і клятви Гіппократа справді може бути розглянута з урахуванням кримінальної відповідальності. Життя людини в усіх цивілізованих і демократичних країнах проголошено найвищою цінністю. Наша держава — не виняток. Однак у тих, хто мусить першим приходити на допомогу, є безліч застережень, цінних указівок та інструкцій, як треба рятувати це життя. Наприклад, немовлят за будь-якої форми вірусної інфекції і підвищеної температури запропоновано госпіталізувати, а ось людей дуже похилого віку «швидка» до стаціонару транспортує аж ніяк не завжди...

У приймальниці замовлень на невідкладну медичну допомогу, мабуть, також є «цінні вказівки» щодо цього. А в період епідемії грипу відбір хворих, які потребують допомоги, проводиться ще ретельніше. Грипують усі, а машин і лікарів не вистачає.

То що робити людям, які потрапили в подібну ситуацію? Викликати «швидку допомогу». Іншої альтернативи для тих хворих, котрі не можуть заплатити за послуги приватних медичних компаній, на жаль, поки що немає.

Ольга ВІТЕР.

ТЕРМОМЕТР

Новорічні новосілля

Одразу три об'єкти галузі охорони здоров'я на Закарпатті (в недалекому минулому — довгобуди) разом із Новим роком справляють новосілля.

Це обласні — кардіологічний диспансер, Центр профілактики і боротьби зі СНІДом в Ужгороді та хірургічне відділення обласної дитячої лікарні в Мукачевому. Саме вони стали пріоритетними медичними будовами минулого року.

— Будівництво відновилося з квітня, — каже начальник обласного управління охорони здоров'я Роман Шніцер. — Його кошторисна вартість — більш як 16 мільйонів гривень, бо довелося все переробляти мало не з нуля. А це дорожче, ніж нове будівництво. Зараз це сучасний медичний заклад з відділеннями гіпертонії, серцевих аритмій, ішемічної хвороби, інфаркту міокарда, кардіореанімації, басейном, кімнатами психологічного розвантаження, джакузі. На місце кардіологічного відділення обласної лікарні переведуть гастроентерологічне, а в теперішньому гастроцентрі завершується реконструкція, після чого буде відкрито госпіталь для інвалідів війни.

... Донедавна тут, на вулиці Другетів, була молочна кухня. Розпочалася капітальна реконструкція приміщення з тим, щоб відкрити Центр профілактики і боротьби зі СНІДом. Його оснащують обладнанням не вчорашнього, а завтрашнього дня.

Кошторисна вартість об'єкта — 1 мільйон 700 тисяч гривень. Такими центрами можуть похвалитися хіба що Донецьк та Сімферополь.

Новий корпус хірургічного відділення обласної дитячої лікарні теж готується до новосілля. В ньому буде розміщено хірургічне, ортопедичне та реанімаційне відділення, а старе приміщення обладнують як реанімаційне відділення для новонароджених. Йдеться і про відкриття відділення для виходжування недоношених діток.

Іван ГУДЗОВАТИЙ.

Ужгород—Мукачеве—Ужгород.

***

Медики стверджують, що на Прикарпатті захворюваність на туберкульоз порівняно з 2000 роком вдалося знизити у три з половиною рази, а серед підлітків — у півтора. Смертність від цього захворювання теж дещо зменшилася — з 15,3 у 2000 до 14,8 на 100 тисяч населення у 2002 р. Але проблема і досі залишається серйозною. В області розроблено програму дальшого наступу на цю хворобу. Можливо, колись ми її остаточно подолаємо.

Дарина НАЗАРЧУК.

Івано-Франківська область.

***

Перша в системі залізничного транспорту України клініка сімейної медицини розпочала роботу в Одесі. Її відкрито стараннями тутешніх дорожньої лікарні та медичного університету, а також Американського міжнародного союзу охорони здоров'я, який надав методичну допомогу і деяке устаткування, організував стажування одеських лікарів за океаном. Досі Одеська залізниця витрачала на оплату лікарняних своїх працівників майже 12 мільйонів гривень на рік. Впровадження сімейної медицини, головна спрямованість якої — профілактика захворювань, дасть змогу, сподіваються фахівці, запобігати захворюванням залізничників та членів їхніх сімей.

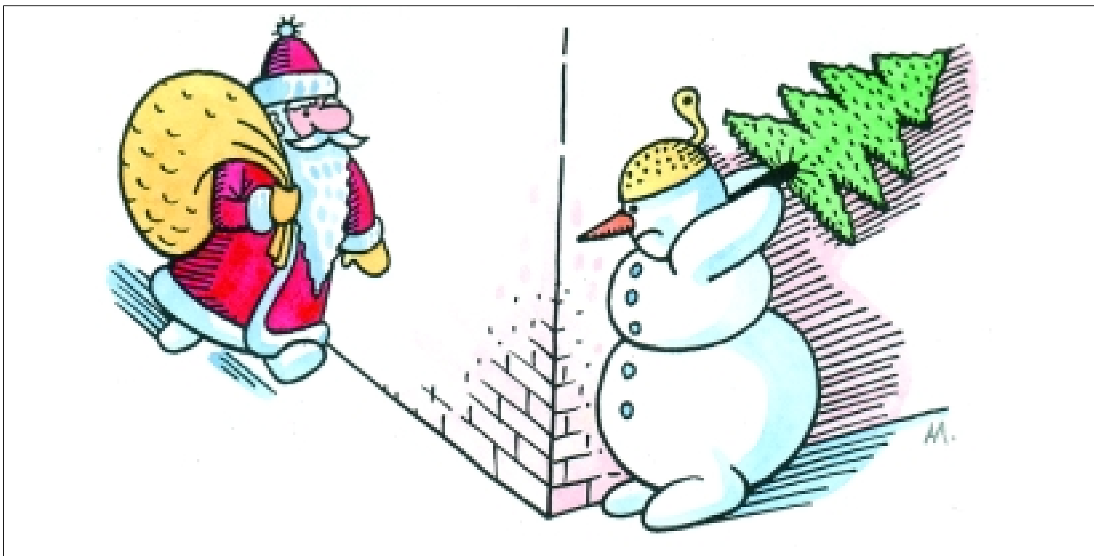
Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

Від ведучої

Сьогодні Новий рік за старим календарем. От ми й вирішили не ходити далеко й назвати нинішню сторінку «Нове — це добре забуте старе». Сьогоднішні історії в «Далі буде» традиційно веселі й добрі і, як зазвичай на зимові свята, дещо загадкові — з сюрпризами та несподіваними поворотами сюжетів.

Ірина БУЛАНЕНКО.

Мал. Олександра МОНАСТИРСЬКОГО.

Цього дня

■ 1863 р. У Росії запроваджено монополію на продаж спиртного. ■ 1874 р. У Києві проведено перепис міського населення. ■ 1900 р. Народився письменник-гуморист Олександр Ковінька. ■ 1919 р. Тимчасовий робітничо-селянський уряд України ухвалив перевести стрілки годинників на 1 годину і 25 хвилин уперед. ■ 1962 р. Розпочато експлуатацію нафтопроводу «Дружба». ■ 1966 р. Помер конструктор ракетно-космічної техніки Сергій Корольов. ■ 1988 р. В Єревані представники вірменських, грузинських та українських колишніх політв'язнів створили Міжнаціональний комітет захисту політв'язнів.

Одеська одіссея Богомазова

В Одеському українському муздрамтеатрі імені Василька — прем'єра. Відомий київський режисер Дмитро Богомазов поставив тут трагедію «Едіп» за Софоклом. Це вже друга одеська постановка Богомазова, до цього було «Украдене щастя». До речі, головні ролі грають ті самі актори, що й у попередній виставі: Яків Кучеревський — цар Едіп, Ольга Петровська — Йокаста. Сенс того, що відбувається на сцені — ніби внутрішня одіссея героїв, повернення до самих

Фото Олега ВЛАДИМИРСЬКОГО (УНІАН).

себе. Тим-то спершу всі персонажі буквально нагадують давньогрецькі скульптури **(як на знімку)**, а потім, виламуючись із закам'янілості, приходять до трагічного усвідомлення власної живої суті.

Віктор ГРИНЕВИЧ.

На знімку: сцена з вистави.

Аби лиш минуле не насміхалося

БУВАЛЬЩИНА

Микола Герасько у робітничому селищі Просяна товаришував з моїм родичем Сергієм. Там було чимале АТП, де Сергій шоферував, а Герасько столярував. Тож коли поруч, у Маломихайлівці, Сергій ставив собі хату, Герасько допомагав йому. Бо майстер він від Бога. І ось, як дійшло до даху, гукнув Сергій і мене на поміч. Командував Микола Герасько, бо за свій вік покрив він, як сам казав, матом і шифером уже не один дім.

До роботи взялися рано. Була середина липня, і чим вище здіймалося сонце, тим більше ми знімали верхнього одягу. День видався неймовірно спекотним. Під обід ми залишилися в самих трусах. Тут я й угледів, що в Колі Гераська чудернацькі труси. Червоні, бархатні, блискучі, аж переливалися. А спереду навхрест золотом намальовані великі серп і молот.

— Серпастого і молоткастого мені, щоб знали ви, не жа-аль! — співав Микола на йому лиш відомий мотив перекручені з Шевченка і Маяковського слова.

— Звідки? — спитав я про труси, як сіли покурити.

І ось що розповів Микола. Їхнє АТП свого часу дружно ходило на першотравневі й жовтневі демонстрації. З транспарантами, портретами членів Політбюро і прапорами. Їх було десятків п'ять — і просто червоних, і всіх республік СРСР. Все це добре зберігалося у невеликій столярній майстерні, за яку відповідав Микола Герасько. Та ось ходити на демонстрації відпала потреба. А як бути з портретами і прапорами? Не викидати ж на смітник! Довго й не чіпали. Кому вони заважають? Заважали Гераську: треба було десь ховати дефіцитні дошки. То начальник АТП і сказав Миколі, щоб подів те парадне добро куди хоче й голови не морочив.

— То з транспарантів і портретів я курник змайстрував, — підвів риску Микола, — вистачило і на кролятник. А з прапорів жінка мені нашила трусів стільки, що й не зносити. Хочете, вам усім подарую? Є, слово честі, ще неношені...

Посміялися ми тоді досхочу і всмак. Особливо увечері, коли сіли приливати дах. А оце недавно мені знову пригадалося «революційні» труси Миколи Гераська. Приїхала до нас у гості родичка і подруга дитячих літ моєї дружини Лідія Петрівна — пенсіонерка з великого села Григорівки. Увесь вік працювала вона там бібліотекаркою. А це колись була робота! Бери під козирок усі команди парткому колгоспу й райкому: лекції, політінформації, тематичні вечори, читацькі конференції, зустрічі з кращими людьми, вшанування новаторів, героїв, передовиків. А вибори? О, вибори! «Вибори всі на мені були!» — зітхає Лідія Петрівна.

А як віддячили за все те Лідії Петрівні на старість? Пенсія мізерна, не вистачає й курей прогодувати. І ніби ніяких заслуг, щоб хоч якось тепер гідно ушанувати жінку. «За ту роботу, яку я робила день і ніч, забезпечуючи ідейно-політичне виховання земляків, орденів не давали, — каже Лідія Петрівна. — Зате грамот, простих і почесних, подяк та дипломів — гори. У мене їх назбиралося майже дві сотні. І берегла ж, дурна, як щось святе і дороге...»

І тут Лідія Петрівна посміхнулася, мовляв, недаремно берегла: «Всі ці грамоти-подяки з цупкого паперу, і я зараз роблю з них устілки в чоботи, галоші чи бурки, в яких пораюся у сараї або на городі. Знаєте, хороші, теплі устілки виходять. На тиждень чи й два вистачає...»

Кажуть, сміючись, ми прощаємося з минулим. Мабуть, так і є. Аби лиш минуле не насміхалося з нас, як ото з Лідії Петрівни з її мізерною пенсією...

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровськ.

ОТАКОЇ!

Мавпяче щастя

Найпопулярнішою парою в Кам'янці-Подільському на Хмельниччині ось уже другий рік називають Жака та Зосю. Дарма що офіційно такої номінації не вигадали ні для людей, ні для мавп. Жак і Зося — представники тваринного світу.

Він. Без жодних ознак життя потрапив до міського еколого-натуралістичного центру учнівської молоді, яким уже багато років керує Людмила Ткач. Жака віддав зоо-цирк, що завершив гастролі у місті. На мавпочці шкура висіла рваними клаптями. Забіяка додумався дражнити пантеру. «Візьміть, хай у вас доживе свої останні дні, бо в дорозі не зможемо піклуватися про нього». Пані Людмила виходила пораненого. І він почав обживатися в господарстві її рятівниці. Здавалося б, у Жака не було приводу сумувати. Та ледве загоїлися Жакові рани, як йому забракло подруги.

Вона. Коли міський голова Олександр Мазурчак запитав Людмилу Ткач, якої допомоги потребує її установа, визнана найкращою в Україні, директорка перерахувала чимало пунктів. Стільки ж то в центрі тримається на ентузіазмі: музей хліба, відділи риб, птахів, гризунів, оранжерея. А в кінці сказала: «Хоч би хтось для Жака подругу придбав! Нудиться він у нас. Мріємо про міні-зоо-цирк, хай би мавпи виступали перед дітьми».

Сказано — зроблено. Зосю голова привіз із Хмельницького. І Людмила Ткач виконала свою обіцянку. Тепер немає школи, дитсадка в місті чи районі, не буває свят, де не виступали б звірята-циркачі. Головні ролі — у мавпочок. Неповторна Зося в ролі хворої вередливої принцеси, а Жак — цілителя. Виконують вони і гімнастичні трюки.

Та норов Жака-задирака не змінився. Буває, відбере в своєї коханої щось смачненьке. Або казиться, аж розпирає його від злості, може вирвати подрузі і ляпасів ні за що надавати. Зося — терпляча дружина. Напевно, вважає: раз б'є, то й кохає. Отож, прощає своєму партнерові, виказуючи повну залежність, визнаючи верховенство чоловічого «его».

Віра ШПИЛЬОВА.

Хмельницька область.

На знімку: Жак-задирак.

Фото Павла СВІДЕРА.

Небесний мотив у підземці

Чи можна порушити байдужість пасажира метро, та ще й вихідного дня? Здавалося, що так і будемо їхати мовчки, безглуздо роздивляючись рекламні плакати. Але раптом почули ніжний дзвіночок — і чисті хлопчачі голоси заспівали різдвяних пісень. Справжніх!

У вагон метро зайшли колядники. Не можу втримати цікавості, розпитую хлопців. 12-річні Назар і Женя приїхали до Києва з Нових Петрівців. У столичному метрополітені колядують не вперше. Бізнес прибутковий — вдається заробити по декілька сот гривень. Колись наколядували п'ять кілограмів дріб'язку, тож самим було важкувато впоратися. Допомагає батько одного з хлопців, який тримається на відстані. Він, власне, і придумав колядувати в метро, навчив хлопців давніх співів, костюми волхвів зробила дружина. Ага, думаю, заробляє на дітях. «Та ні, — сміється. — Спитайте в них самі. Один хоче відеоприставку, другий — теж щось надумав. А ми так — позичаємо іноді, коли треба». Назар і Женя кивають: «Так. Наколядуємо — і робитимемо, що схочемо!»

Фото автора.

Міліціонери все зрозуміли, тож хлопців не чіпали. Пасажири дістали грошики, посміхаються, підспівують. І було чудово, коли в нудному метро лунали справжні давні колядки.

Анастасія СИРОТКІНА.

Де ти, мій скарбе?

ДМИТРОВІ ІСТОРІЇ

У житті часто буває, що найменша деталь у ланцюзі якихось подій має ключове значення. Забувши її, просто втрачаєш зв'язок з минулим.

Сусідський пес Барсик, роздобувши де-небудь черговву кісточку, неодмінно ніс її за будинок, де біля льоху в нього було улюблене місце. Якщо він не мав якихось собачих справ, то обов'язково лежав саме там, хоча будка його була зовсім в іншому місці. Один раз привезли шифер для ремонту даху і склали його на улюбленому місці собаки. Що поробиш, довелося змінювати місце відпочинку. Через кілька днів шифер забрали, але до свого місця Барсик на той час вже охолонув, і більше тут не з'являвся. Минув ще час, і тут вирішили зробити квітник. Коли почали копати землю, почали з'являтися кісти — одна, друга... кілька десятків кісток сховав свого часу тут Барсик. Сам пес, спостерігаючи, які скарби витягають із землі, божеволів від горя. Адже він зовсім забув про свій скарб! Барсик скавучав, бігав колами, не вірячи своїм очам і, мабуть, останніми словами проклинав власну забудькуватість. Кістки собаці віддали, але він сам собі, мабуть, пробачити не міг. Коли наступного дня господар вийшов у двір, то побачив пса, який ретельно перекопує лапами землю в місці, де був скарб. Цікаво, що квітник посадили лише тоді, коли місце обнесли високою огорожею — Барсик регулярно перевіряв землю в пошуках втраченних скарбів.

А мій товариш по службі Юра розповів ось таку історію. Одного разу після служби він із двома друзями відзначав якусь дуже важливу суто чоловічу подію, і один з його друзів перебрав. Довелося його тягти додому «в чотири руки». Знаючи суворий норов дружини товариша, друзі не зважилися здати бездиханне тіло, як то кажуть, за описом із рук у руки. Обнишпоривши кишені стомленого бійця, Юра знайшов ключі від квартири. Піднявшись на сходовий майданчик, дуже тихо відчинили двері до квартири, впихнули в чорний отвір товариша і, захлопнувши двері, пішли.

Уранці Юру розбудив телефонний дзвінок. Телефонувала дружина друга, що перебрав, Маша. «Де мій чоловік?!» — грізно запитувала вона. — «Адже вчора ви разом пили!». Юра у відповідь мукав щось нерозбірливе, не в змозі зрозуміти що до чого. Після цього ще півгодини перебував у тяжких роздумах. Помилилися будинком? Але ситуація, як у фільмі «З легким паром», щоб підійшли ключі від чужої квартири, дуже малоймовірна. До того ж Юра не раз бував у друга в гостях, помилитися просто не міг. Він почав згадувати деталі, і тут сяйнув жахливий здогад. Здається, дещо він усе-таки забув... Тремтячими руками Юра набрав номер телефону друга. «Маша, ти тільки не лякайся... Відкрий вхідні двері, будь ласка», — попросив він.

Здогад Юри був правильний. Про це довго згадували всі учасники події, і навіть Маша, що пережила неабиякий стрес. Адже коли вона відчинила двері, до квартири ввалився її благовірний. Друзі забули, що в його квартирі — подвійні вхідні двері. Так бідолаха і спав стоячи всю ніч, затиснутий між дверима.

Ваш ФІГУРНИЙ.

Голос України

Редактор номера Віталій ЖЕЖЕРА.

Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Сергій ДЕМСЬКИЙ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДЯ.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописи не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Ⓟ Платні матеріали.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Ціна договірна

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955.

Загальний тираж 159000.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України»

Зам. 0311005. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 454-84-92; телефакс — 234-72-54; відділ реклами — 449-72-53, 454-81-34, 454-81-44; телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

Internet: http://uamedia.visti.net/golos

Передплата на газету «Голос України» (on-line) за адресою: www.dnepropochta.dp.ua; www.presa.ua

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»